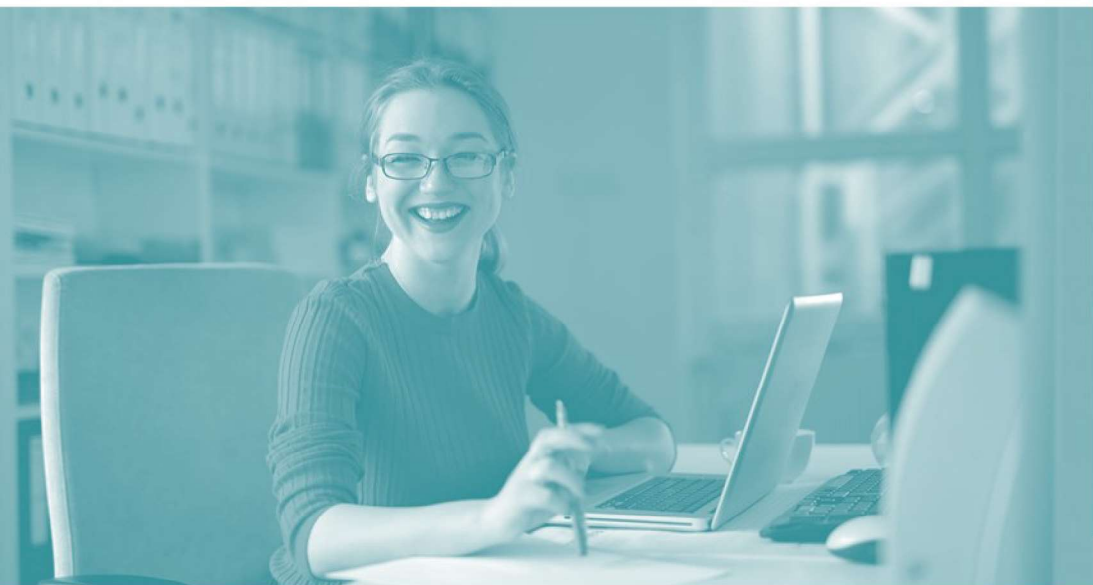

POSTUP PŘI HODNOCENÍ
VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ
STŘEDNÍCH ŠKOL
ZA DRUHÉ POLOLETÍ ŠKOLNÍHO
ROKU 2019/2020

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Praha, 27. 4. 2020

POSTUP PŘI HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ ZÁKLADNÍCH A STŘEDNÍCH ŠKOL ZA DRUHÉ POLOLETÍ ŠKOLNÍHO ROKU 2019/2020

Výuka ve druhém pololetí školního roku 2019/2020 probíhá zcela nestandardním způsobem, více než obvykle se prohlubují rozdíly v podmínkách, které mají žáci vytvořeny pro vzdělávání. Hodnocení výsledků vzdělávání žáků ze strany školy tuto situaci, na kterou nebylo možné se připravit, musí zohlednit. Z některých běžně užívaných postupů je tak třeba slevit a hodnotit žáky a studenty s dlouhodobou znalostí jejich výsledků ve škole. Stejně tak je třeba slevit z objemu učiva stanoveného v ŠVP. Není žádoucí, aby se hodnocení žáků zhoršilo oproti jejich obvyklým výsledkům z důvodu jejich složité rodinné situace nebo nižší schopnosti přípravy mimo kolektiv. V této složité situaci dětí i rodin doporučujeme vždy konat ve prospěch žáků. Hodnocení výchovných předmětů pak považujeme za zbytečné.

Přesto je možné hodnocení výsledků vzdělávání žáků za druhé pololetí školního roku 2019/2020 ze strany školy spravedlivě provést, v tomto ohledu máme důvěru v odborné kompetence učitelů škol.

Základní principy hodnocení žáků:

1. Spravedlivé hodnocení každého žáka při zvýšeném respektování individuálních podmínek na domácí přípravu a vzdělávání na dálku.
2. V průběhu výuky se soustředit na poskytování zpětné vazby.
3. Klasifikace na vysvědčení by vzhledem k výrazně diferencovaným podmínkám pro vzdělávání v druhém pololetí neměla být horší než v předchozím pololetí, a to zejména na základních školách.
4. Problematické situace by měly být vždy řešeny ve prospěch žáků.

MŠMT vydalo k hodnocení výsledků vzdělávání ve školním roce 2019/2020 vyhlášku č. 211/2020 Sb., o hodnocení výsledků vzdělávání žáků ve druhém pololetí školního roku 2019/2020 (dále jen „Vyhláška“), která stanoví pravidla hodnocení na konci druhého pololetí školního roku (viz dále).

Školní řády nebo pravidla hodnocení výsledků vzdělávání schválená školskou radou mohou obsahovat pravidla, která by v nynějších podmínkách ztížila možnost hodnocení žáků, jelikož se v nich nepočítá s nestandardním obdobím vyučování na dálku. Například pravidla o minimálním počtu známek nutných ke klasifikaci v daném pololetí, nebo absenci možnosti brát v potaz jiné formy vzdělávání než prezenční. Přijatá Vyhláška se použije přednostně, tzn. pravidla ve školním řádu nebo pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků schválená školskou radou, která jsou v rozporu s Vyhláškou nebo která neumožňují hodnocení žáků za druhé pololetí školního roku 2019/2020 podle Vyhlášky, se nepoužijí.

Školy mohou přijmout změnu svých školních řádů nebo pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků, nebo přijmout „ad hoc“ pravidla pro hodnocení v tomto školním roce stejným procesem, jakým se mění školní řád. Přijetí těchto změn nicméně není nutné a lze přímo postupovat podle Vyhlášky.

Z Vyhlášky plyne, že uvádět na vysvědčení u povinných předmětů slovo „nehodnocen(a)“ lze připustit pouze tehdy, není-li absolutně žádný podklad pro hodnocení a žák byl z daného předmětu na konci prvního pololetí (včetně náhradního termínu pro hodnocení) hodnocen také slovem „nehodnocen(a)“, anebo se jedná o předmět vyučovaný pouze v druhém pololetí a nejsou absolutně žádné podklady pro hodnocení.

Dále platí, že pokud se pro hodnocení žáka koná zkouška nebo komisionální přezkoušení (stanovené právním předpisem nebo na základě individuálního vzdělávacího plánu), není jejich konání a hodnocení žáka na jejich základě touto Vyhláškou dotčeno. Výjimka z tohoto pravidla je však stanovena pro žáka střední školy nebo konzervatoře, který se přihlásil na jarní zkušební období roku 2020 k maturitní zkoušce nebo koná závěrečnou zkoušku (viz dále).

Změnou vyhlášky č. 353/2016 Sb. MŠMT dále stanoví, že vysvědčení z tohoto pololetí se nebude vyhodnocovat při přijímacím řízení na střední školy a nebude ani součástí dokumentů přikládaných k přihlášce. Vyhláška je nyní v legislativním procesu.

V každém případě ředitel školy musí dle Vyhlášky informovat žáky a zákonné zástupce o způsobu hodnocení na konci školního roku, a to zejména o pravidlech podle Vyhlášky a případně také o specifických pravidlech pro hodnocení na úrovni školy.

Doporučený postup pro průběžné hodnocení výsledků vzdělávání žáků ve všech povinných a volitelných předmětech během uzavření škol a vzdělávání na dálku

1. Používané formy vzdělávání na dálku se mezi školami výrazně liší, a výrazně odlišné jsou také podmínky pro vzdělávání na dálku v jednotlivých rodinách. V této situaci **je obtížnější zajistit spravedlivé hodnocení všech žáků** (nutným předpokladem je znalost prostředí a podmínek, ve kterých se žák vzdělává).
2. Zcela nová situace a složitost vzdělávání na dálku vyžaduje ještě více než obvykle soustředit pozornost na hlavní cíl hodnocení, kterým je **podpora učení žáků**. Práci žáků v rámci vzdělávání na dálku má smysl hodnotit primárně slovně, motivačním způsobem, zdůraznit žákovi to podstatné, a tím podpořit jeho učení.
3. V průběhu vzdělávání na dálku je nezbytné ve větší míře poskytovat hodnocení podporující žáky v tom, aby dokázali více samostatně organizovat svoje vzdělávání a průběžně zlepšovat své vzdělávací výsledky. Účinnou podporu učení žáků představuje dobře zvládnuté **formativní hodnocení**. V tomto smyslu **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy doporučuje po dobu vzdělávání na dálku žáky touto formou hodnotit**.
4. V průběhu vzdělávání na dálku je pro žáky dobré formativně slovně hodnotit jejich dovednosti učit se a také jejich dovednosti pracovat s formativní zpětnou vazbou od učitele.
5. Školy nemají při vzdělávání na dálku nebo při vzdělávacích aktivitách formou školních skupin nebo jinou formou do konce druhého pololetí školního roku 2019/2020 usilovat o naplnění kompletního obsahu svých ŠVP za každou cenu, ale soustředit se na nejdůležitější hlavní výstupy ŠVP, zejména v profilových předmětech. Dosažení výstupů je vhodné během výuky na dálku **podporovat zejména procvičováním**. Cílené procvičování a upevňování výstupů na dálku **podporovat průběžným formativním hodnocením**.

Doporučený postup pro závěrečné hodnocení výsledků vzdělávání žáků ve všech povinných a volitelných předmětech na vysvědčení

1. Závěrečné hodnocení žáka na vysvědčení na konci druhého pololetí školního roku 2019/2020 zohlední skutečnost, že zásahem vyšší moci nebylo možné zcela naplnit ŠVP pro tento školní rok. MŠMT neočekává, že budou školy hodnotit naplnění všech výstupů ŠVP. MŠMT vnímá, že druhé pololetí školního roku 2019/2020 proběhlo za zcela mimořádných podmínek, a nelze proto hodnotit podle stejných měřítek, jako například minulý školní rok. Samozřejmě nelze v daném pololetí hodnotit, jak je stanoveno § 14 vyhlášky č. 48/2005 Sb. nebo § 3 vyhlášky č. 13/2005 Sb., míru dosažení výstupů pro jednotlivé předměty ŠVP, protože ŠVP nemohl být kompletně naplněn.
2. **Závěrečné hodnocení žáka na vysvědčení na konci školního roku 2019/2020 zohlední:**
 - podklady pro hodnocení získané v druhém pololetí v době, kdy osobní přítomnost žáků nebyla zakázána (tj. do 10. března 2020),
 - **podpůrně** také podklady pro hodnocení získané v době, kdy probíhalo vzdělávání na dálku, pokud pro takové vzdělávání měl žák odpovídající podmínky,
 - **podpůrně** také podklady pro hodnocení získané v době, kdy se žáci základních škol účastnili ve škole vzdělávacích aktivit formou školních skupin nebo jinou formou (konec druhého pololetí po obnovení provozu),
 - **podpůrně** také hodnocení výsledků vzdělávání žáka za první pololetí školního roku 2019/2020.

3. Za období vzdělávání na dálku během uzavření škol lze (s uvážením objektivních možností a podmínek pro zapojení žáka do vzdělávání na dálku) v závěrečném hodnocení žáka na konci školního roku 2019/2020 zohlednit například:
 - snahu žáků o pravidelnou práci ve vzdělávání na dálku a odevzdávání úkolů a výstupů;
 - samostatnou práci žáků a samostudium během vzdělávání na dálku a její výsledky;
 - četbu související se zadanými úkoly;
 - portfolia prací žáků, případně jejich další podklady, které umožnily žákům samotným formulovat výsledky, kterých dosáhli (sebehodnocení žáka jako podklad pro hodnocení učitele);
 - zvládnutí technologií a pravidel pro práci s technologiemi potřebnými pro vzdělávání na dálku, pokud lze toto hodnocení začlenit do hodnocení v předmětu zaměřeném na informační technologie.
4. **Hodnocení v průběhu vzdělávání na dálku nebo při vzdělávacích aktivitách formou školních skupin nebo jinou formou do konce druhého pololetí nesmí být důvodem pro hodnocení žáka na vysvědčení za druhé pololetí školního roku 2019/2020 stupněm nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením.**
5. **Také nedostatek podkladů k hodnocení za období od 11. března 2020, tedy za období vzdělávání na dálku během uzavření škol nebo při vzdělávacích aktivitách formou školních skupin nebo jinou formou do konce druhého pololetí, není sám o sobě důvodem k tomu, aby byl žák z některého předmětu na vysvědčení namísto uvedení stupně prospěchu „nehodnocen“.**
6. Samozřejmě platí, že do zameškaných hodin se započítávají pouze hodiny zameškané do začátku platnosti zákazu osobní přítomnosti žáků na vzdělávání ve školách.

SPECIFIKA HODNOCENÍ PRO STŘEDNÍ ŠKOLY

Pro hodnocení žáků středních škol vedle Vyhlášky platí i nadále pravidla pro hodnocení uvedená ve školském zákoně. Obdobné platí i pro ta ustanovení vyhlášky č. 13/2005 Sb., která nejsou v rozporu s Vyhláškou. Důležité je zopakovat následující.

Uzavření hodnocení za první pololetí v náhradním termínu

Ustanovení § 69 odst. 5 školského zákona stanovuje, že pokud není možné žáka hodnotit **na konci prvního pololetí**, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín tak, aby hodnocení proběhlo nejpozději do konce června. Teprve pokud by nebylo možné žáka hodnotit ani v tomto náhradním termínu, za první pololetí by žák nebyl hodnocen).

Uzavření hodnocení za druhé pololetí

V případě, že nebude možné hodnotit žáka **za druhé pololetí** ani za použití pravidel ve Vyhlášce, pak je nutné v souladu s § 69 odst. 6 školského zákona stanovit náhradní termín hodnocení, který se musí uskutečnit nejpozději do konce září následujícího školního roku.

Žákům, kteří by nebyli s hodnocením na vysvědčení spokojeni, vždy zůstává **zachována možnost žádat přezkoumání výsledků hodnocení s případným komisionálním přezkoušením** (§ 69 odst. 9 školského zákona). Termín takového přezkoušení je možné podle zákona individuálně dohodnout se zákonným zástupcem nebo se zletilým žákem.

V případě, že by žák byl v řádném nebo náhradním termínu hodnocen stupněm nedostatečný nejvýše ze 2 povinných předmětů, musí mít možnost vykonat opravnou zkoušku dle § 69 odst. 7 školského zákona, a to nejpozději do konce příslušného školního roku v termínu stanoveném ředitelem školy. Ze závažných důvodů může ředitel školy žákovi stanovit náhradní termín opravné zkoušky nejpozději do konce září následujícího školního roku. V případě, že by se náhradní termín hodnocení konal až v září, může tedy proběhnout i opravná zkouška až do konce září. Je proto důležité zvážit stanovení termínu vykonání náhradní zkoušky s dostatečným prostorem k vykonání následné opravné zkoušky.

Hodnocení žáků posledních ročníků konajících závěrečnou zkoušku nebo přihlášených k maturitní zkoušce

Žáci posledních ročníků, kteří budou konat závěrečnou zkoušku nebo se přihlásili k maturitní zkoušce, se **nebudou hodnotit stupněm „neprospěl(a)“ nebo slovem „nehodnocen(a)“**. Zákon č. 135/2020 Sb. připouští k závěrečné zkoušce nebo maturitní zkoušce všechny přihlášené žáky (bez povinnosti mít ukončen poslední rok vzdělávání), ale neruší školám povinnost předat i těmto žákům vysvědčení za druhé pololetí. Je proto nezbytné vyhotovit i těmto žákům jejich vysvědčení.

Vzhledem k tomu, že se u těchto žáků již po zrušení mimořádných opatření nepředpokládá, kromě přípravy na závěrečné nebo maturitní zkoušky, plnohodnotné vzdělávání v povinných předmětech v tomto pololetí, a vzhledem k tomu, že vykonáním nebo nevykonáním závěrečné nebo maturitní zkoušky žáci přestávají být žáky školy, vylučuje se možnost žáky nehodnotit, nebo je hodnotit jako neúspěšné na vysvědčení. Ročník tedy formálně ukončí všichni (a bude záležet, zda úspěšným nebo neúspěšným vykonáním závěrečné nebo maturitní zkoušky).

Pokud by takový žák měl být v jednotlivém předmětu na vysvědčení hodnocen stupněm prospěchu „5 - nedostatečný“ nebo ekvivalentním slovním hodnocením nebo slovy „nehodnocen(a)“, bude namísto toho uvedeno slovo „prospěl(a)“. Co se týká celkového hodnocení u výše uvedených žáků (přihlášení k maturitní zkoušce nebo závěrečné zkoušce), tak se namísto stupňů neprospěl(a) nebo nehodnocen(a) uvedou na vysvědčení slova „prospěl(a)“.

KONKRÉTNÍ SITUACE SPOJENÉ S HODNOCENÍM ŽÁKŮ STŘEDNÍCH ŠKOL

Započítání dobrovolné pomoci

Pokud žáci po dobu mimořádných opatření vykonávali buď pracovní povinnosti v souladu s usnesením vlády, nebo se zapojili v rámci dobrovolné pomoci, doporučuje se řediteli školy, aby tuto činnost žákům zohlednil a případně uznal a započítal. Typicky lze tuto činnost hodnotit tam, kde se při vykonávané činnosti nabývají schopnosti běžně získávané v rámci praktického vyučování, případně souvisejících teoretických předmětů. To platí za podmínky, že se jedná o činnosti nebo kompetence, které žáci vykonávali nebo je nabyli prokazatelným způsobem a souvisí s daným oborem vzdělání.

Postup do vyššího ročníku

Tato situace se nemění a platí zde § 69 odst. 4 školského zákona, tzn., že do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí příslušného ročníku prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem, s výjimkou předmětů, z nichž se žák nehodnotí. Hodnocení žáka v odborných předmětech, které stanoví rámcový vzdělávací program v uměleckých oborech, se uskutečňuje po vykonání komisionální zkoušky.

Komisionální zkouška

Tam, kde dochází k **hodnocení na základě zkoušek nebo komisionálního přezkoušení** (např. ve vybraných odborných předmětech uměleckých oborů nebo ve stanovených individuálních vzdělávacích plánech), bude i na konci školního roku 2019/2020 hodnocení provedeno na jejich základě. Vyhláška na tom nic nemění.

Výjimka z tohoto pravidla je však stanovena pro žáka střední školy nebo konzervatoře, který se přihlásil na jarní zkušební období roku 2020 k maturitní zkoušce nebo koná závěrečnou zkoušku. Tomuto žákovi, který by měl konat zkoušku nebo komisionální zkoušku, se vydá vysvědčení, na kterém se uvede slovo „prospěl(a)“ nebo ekvivalentní slovní hodnocení. Na žádost žáka se umožní před vydáním vysvědčení zkouška nebo komisionální přezkoušení a hodnocení se provede na jejím základě.

Opakování ročníku

Tato situace může nastat u žáků, kteří jsou v nižším ročníku než posledním a zároveň nesplnili podmínky pro postup do vyššího ročníku podle § 69 odst. 4 školského zákona, nebo v případě že, se v posledním ročníku nepřihlásili k maturitní zkoušce, nebo nebudou konat závěrečnou zkoušku.

Dále podle ustanovení § 66 odst. 7 školského zákona platí, že ředitel školy může žákovi, který splnil povinnou školní docházku a který na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen, povolit opakování ročníku po posouzení jeho dosavadních studijních výsledků a důvodů uvedených v žádosti; žák, který plní povinnou školní docházku, v těchto případech opakuje ročník vždy. **Předávání vysvědčení za druhé pololetí u žáků, kteří jsou v nižším ročníku než posledním**

V tomto případě opět platí stávající právní úprava, tzn. podle § 3 odst. 1 vyhlášky č. 16/2005 Sb., o organizaci školního roku platí, že v posledním vyučovacím dnu období školního vyučování se předává žákům vysvědčení. Pro druhé pololetí školního roku 2019/2020 tento den připadá na úterý 30. června 2020. Způsob předávání vysvědčení se bude odvíjet od aktuální epidemiologické situace a omezení z ní plynoucí. O konkrétním postupu, včetně termínů, je důležité informovat, zejména na svých webových stránkách.

Předávání vysvědčení za druhé pololetí u žáků, kteří jsou v posledním ročníku oboru vzdělání s výučním listem nebo maturitní zkouškou

Podle § 3 odst. 1 vyhlášky č. 16/2005 Sb., o organizaci školního roku, platí, že v závěrečném ročníku středního vzdělávání se předává žákům vysvědčení v posledním vyučovacím dnu posledního týdne před zahájením společné části maturitní zkoušky nebo před zahájením ústních zkoušek závěrečné zkoušky; obdobně se předává vysvědčení žákům v konzervatoři před zahájením společné části maturitní zkoušky a před konáním ústních zkoušek absolutoria.

Podle § 45 zákona č. 135/2020 Sb. může ředitel školy před zahájením maturitní zkoušky vyhlásit až 5 vyučovacích dnů volna k přípravě na konání maturitní zkoušky, nebo podle § 46 může ředitel školy před zahájením závěrečné zkoušky vyhlásit až 4 vyučovacích dnů volna k přípravě na závěrečnou zkoušku. Nicméně ředitel má v tomto školním roce tuto možnost, ne však povinnost. Konkrétní poslední den vyučování v dané škole bude tedy záviset na rozhodnutí ředitele o tomto volnu.